

Tjaša Pavšič
**POLITIČNO IN
KULTURNO
DELOVANJE
ANTONA
GLOBOČNIKA PL.
SORODOLSKEGA**

325-334

TJAŠA PAVŠIČ
VODNIKOVA C. 4
SI – 1000 LJUBLJANA

::POVZETEK

V PRISPEVKU ŽELIM PREDSTAVITI delovanje Antona Globočnika pl. Sorodolskega (1825-1912), moža, ki ga je časnik Dom in svet ob njegovi smrti leta 1912 označil kot osebo, okoli katere *se vije precejšen kos slovenske kulturne in politične zgodovine*, Slovenski pravnik pa ga je opisal kot *“odličnega moža ne le po svoji stopnji, temveč tudi po svojem značaju in mnogih zaslugah*. Anton Globočnik, ki izvira iz gospodarsko izjemno uspešne fužinarske rodbine Globočnikov iz Železnikov, se je med leti 1844 in 1848 v času študija prava na Dunaju priključil slovenskemu narodnemu gibanju. Aktivno je sodeloval pri snovanju slovenskega narodnega programa, ustanavljanju društva “Slovenija” in razpravah o pravicah narodov na shodu avstrijskih Slovanov v Pragi konec maja 1848. Delovanje, kot tudi doživljanje in čustvovanje mladega študenta ob dogodkih iz burnega leta 1848, je Globočnik zelo nazorno opisal v spisu: “K petdesetletnici slovenske narodne zavesti. V spomin na leto 1848,” objavljenem 1898 v Izvestjih muzejskega društva za Kranjsko. Po študiju na Dunaju je Globočnik opravljal službo upravnega uradnika. Najbolj plodovito in poznano je bilo njegovo delovanje v Postojni, kjer je začel z intenzivnim urejanjem Postojnske jame in njene okolice – naročil je napeljavo jamske razsvetljave, po jami speljal jamsko železnico, dal urediti drevored pred vhodom, spodbujal jamski turizem. Poleg službenih dejavnosti je Globočnik pisal razprave s področja prava in zgodovine, med katerimi izstopajo predvsem zgodovinska kronika Železnikov, raziskave kranjskih plemičev in študije s področja numizmatike. Bil je dejaven član Kranjskega zgodovinskega društva, ki mu je nekaj časa tudi predsedoval in kot predsednik organiziral številne aktivnosti, s čimer si je zaslužil naziv častnega člana društva. Leta 1890, ko je Globočnik stopil v pokoj, mu je cesar v priznanje zvestega in zglednega službovanja podelil plemstvo. Po reki Selški Sori, ki teče skozi Globočnikov rojstni kraj, si je izbral ime “Sorodolski”. S tem se Globočnikovo delovanje še ni zaključilo, kajti leta 1891 ga je katoliška narodna stranka izvolila za poslanca gorenjskih in notranjskih mest in trgov v državni zbor na Dunaju, kjer je opravljal svoje funkcije vse do leta 1896, ko je mandat odložil.

Ključne besede: Anton Globočnik Sorodolski, slovensko narodno gibanje, slovenska narodna zavest, društvo “Slovenija”, Postojnska jama

ABSTRACT*THE POLITICAL AND CULTURAL ACTIVITY OF ANTON GLOBOČNIK SORODOLSKI*

Anton Globočnik Sorodolski (1825-1912) was a “man who is tightly connected with Slovenian cultural and political history,” the Dom in svet newspaper wrote after his death in 1912. He was born to a successful ironmaster family Globočnik in Železniki. As a law student in Vienna between 1844 and 1848, he joined the Slovenian national movement. He was actively involved in a creation of Slovenian national program, founding of an association called “Slovenija” and discussions about national rights during the meeting of Slavic nations in may 1848 in Prague. His work and his emotions of turbulent year of 1848 Globočnik described in the essay “At 50th anniversary of Slovenian national consciousness. In memoriam of the 1848” published in the 1898 by the Museum association of Kranjska region. After his study in Vienna, Globočnik worked in local administrations of several towns in monarchy. His most respectful work was done in Postojna, where he began with the regulation of Postojna cave and its surroundings. This included a cave electricity and illumination, a pit railway and an alley in front of the entrance. Important contribution was also done in the stimulation of cave tourism. Beside the administration activities he was writing juridical and historical discussions. His most important historical works were the chronicle of Železniki, the research of Kranjska nobles and the numismatic study. As an active member and a leader of the Kranjska historical association he also gained the title of an honorary member. When he retired in the 1890, he was awarded a title of nobility by the emperor of Austria for his years of loyal service. He chose the name “Sorodolski” after the Selška Sora river which runs through his home town Železniki.

Key words: Anton Globočnik Sorodolski, Slovenian national movement, Slovenian national consciousness, association “Slovenija”, Postojna cave

V prispevku želim predstaviti delovanje Antona Globočnika pl. Sorodolskega, moža, ki ga je časnik Dom in svet ob njegovi smrti leta 1912 označil kot osebo, okoli katere se vije precejšen kos slovenske kulturne in politične zgodovine, Slovenski pravnik pa ga je opisal kot “odličnega moža ne le po svoji stopnji, temveč tudi po svojem značaju in mnogih zaslugah. Anton Globočnik se je rodil 20. maja 1825 v fužinarski rodbini v Železnikih. Njegov oče Jožef Globočnik in stric Jakob Globočnik sta vodila uspešno fužinarsko podjetje in trgovino z žebli ter med letoma 1830 in 1860 večkrat zasedala mesto predstojnika dominija oziroma kasneje župana Železnikov. Danes potomci rodbine Globočnik, s katerimi sem se v času raziskave mnogokrat pogovarjala,

svoje prednike opisujejo kot podjetne, delavne, osebno skromne, napredne in narodno zavedne. Vse te vrline lahko z veliko mero gotovosti pripišemo tudi Antonu Globočniku.

Šolanje Antona Globočnika je potekalo v obdobju, ko se je na slovenskem začelo oblikovati nacionalno gibanje. Mladi dijak se je za nove narodne ideje kmalu zagrel in čas njegovega šolanja v Ljubljani, predvsem pa študija na Dunaju, je postal prežet z aktivnostmi na področju narodnega gibanja. Spomine na ta leta je sam slikovito opisal v spisu z naslovom "K petdesetletnici slovenske narodne zavesti. V spomin na leto 1848," objavljenem leta 1898 v *Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko*. Prve stike z narodnimi idejami v gimazijskih letih predstavi z besedami: "Prvi Kranjci, ki so se smatrali za Slovence in Slovane, so bili nekateri kranjski dijaki, ki so prišli pred začetkom petega desetletja iz Karlovca na ljubljanski licej. Ti mladeniči so bili na Hrvaškem priče, ko se je začelo vsled groznega madjarovanja razvijati ilirstvo po Gajevih "Novinah" in "Danici" tudi v javnem življenju. Trojica teh s hrvaškega došlih slovenskih dijakov, ki so vsi pozneje vstopili v ljubljansko bogoslovno semenišče, je začela vplivati na svoje sošolce in znanke v narodnem smislu. Najodločnejši med njimi je bil Jeran. Na ta način sem se tudi jaz navzel tega novega duha. Stanovala sva namreč z Luko Jeranom kot dijaka skupaj jedno leto (1841/2). Že v prvih tednih me je vnel za narodno stvar in me "pohrvatil", ali "kroatisch zugeschnitten", kakor mi je profesor Martinak rekel, ko sem se začel podpisovati s "č" namesto s "zh" ali "tsch." (Globočnik 1898: 1) Leta 1844 je Globočnik zaključil gimnazijo v Ljubljani in se vpisal na študij prava na dunajski univerzi. Kmalu po prihodu na Dunaj, je stopil v stik z ljudmi, ki so se zavzemali za narodne ideje: "Na Češkem, Slovaškem in Hrvaškem je bila pa narodnostna ideja že bolj razvita, kakor sem se prepričal iz pogovorov z dijaki iz onih slovanskih dežel, ko sem prišel l. 1844. na dunajsko vseučilišče. Med slovenskimi akademiki sta bila samo dva, namreč Peter Kosler in Matej Cigale, prošinjena narodnega duha. Tema dvema sem se pridružil tudi jaz in ž njima sem obiskoval kavarno pri Bajerju na Alserici, nasproti bolnišnice, kjer so se shajali slovanski somišljeniki do l. 1845., pozneje pa pri Gerloviču v mestu na Kmetškem trgu. Redno smo se shajali ob petkih, ker so ta dan prihajale "Novice", v katerih so nas posebno navduševale Koseskijeve pesmi. Ko sta l. 1846. Kosler in Cigale svoje študije dovršila in odšla z Dunaja, sem jaz sam izmed Slovencev občeval z drugimi Slovani in jim pomagal prirejati slovanske zabave, s katerimi so začeli Slovani tačas nastopati na Dunaju." (Globočnik: 1898: 2)

V revolucionarnem marcu l. 1848 se je Globočnik navdušen pridružil ustavnemu gibanju, vstopil je v Akademsko legijo nacionalne garde, nosil puško po cesarskem mestu in budno je spremljal dogodke. V mesecih po marčni revoluciji 1848, ko so avstrijski narodi začeli opozarjati na svoje narodnostne

zahteve, je Globočnik aktivno sodeloval pri snovanju slovenskega narodnega programa. Skupaj s Petrom Kozlerjem je na podlagi barv kranjskega deželnega grba določil barve, ki so pozneje postale barve slovenske zastave. Kako je prišlo do odločitve za rdečo, modro in belo barvo, Globočnik opisuje z besedami: *“Slovenski dijaki smo hoteli novovzbujenemu narodnemu čutu s tem zadostiti, da smo začeli nositi znake barv, katere smo proglasili za narodne. Ker so Nemci nosili črno-rudeče-zlate kokarde, izbrala sva neko nedeljo popoldan v Gerlovičevi kavarni s Petrom Koslerjem na podlagi kranjskega deželnega grba kot slovenski znak barve: rdečo, modro in belo. V neki tovarni smo si dali napraviti take trakove, katere smo potem nosili.”* (Globočnik 1898: 9)

12. aprila 1848 sta Globočnik in njegov kolega pravnik Martin Semrajc v Bleiweisovih *Novicah* objavila poziv z naslovom “Mili bratje Slovenski!”, v katerem Slovence pozivata, naj se obrnejo na cesarja s prošnjami po združitvi slovenskih dežel in uvedbi slovenščine v šole in urade. 20. aprila so dunajski Slovenci ustanovili društvo *Slovenija*. Za predsednika je bil izvoljen dr. Fran Miklošič, za tajnika pa Anton Globočnik. Še isti dan so objavili narodni program *Zedinjena Slovenija*, v katerem so med drugim zahtevali, naj se slovenske dežele združijo v eno kraljestvo s svojim deželnim zborom pod imenom Slovenija, naj se slovenski jezik obravnava enakopravno kot nemški, naj narod sam odloča o uvedbi slovenskega jezika v šole in urade ter da naj bo Slovenija sestavni del avstrijskega in ne nemškega cesarstva. Program so natisnili v 2000 izvodih in jih v podpis poslali v vse večje slovenske kraje. (Melik 2002: 39-41)

Konec maja 1848 se je Globočnik udeležil večdnevnega shoda avstrijskih Slovanov v Pragi, kjer je zastopal društvo *Slovenija*. Poleg Stanka Vraza je bil edini predstavnik Slovencev, ki je v Pragi ostal dlje časa. Drugi Slovenci so se namreč že takoj drugi dan shoda vrnili na Dunaj. Globočnik je z navdušenjem sodeloval v razpravah o pravicah narodov in pripravi manifesta. Dosegel je, da se je shod podprl slovenski narodnopolitični program, čeprav se ni povsem skladal z načeli češkega. Kljub zagnanosti, o kateri pričajo Globočnikovi spomini na leto 1848, pa se je moralo sodelovanje Antona Globočnika na kongresu zaključiti predčasno: *“Sredi teh daleč segajočih imenitnih razprav, se pa primeri meni neka prozaična, pri dijakih sicer neredka naključba. Dobim namreč z doma pismo, s katerim so me oče pozvali, naj naredim izpite in domov pridem, ker v Pragi nimam ničesar iskati. Dasiravno smo bili vsled ministrskega ukaza za drugo poluleetje oproščeni vseh izpitov, sem se vendar odločil ustreči očetovi želji. Ko sem binkoštno soboto kot zapisnikar završil zapisnik jugoslovanskega oddelka, sem se odpeljal na Dunaj in opravil svoj zadnji izpit. Ker pa sem imel od “Slovenije” mnogo poverjenega mi posla, se nisem mogel odločiti, da bi bil po dovršenem izpitu šel koj domov. Mislil sem, da mi dolžnost velewa, vrniti se v*

Prago in vdeleževati se zborovanja, posebno ker sem bil takorekoč jedini Slovenec ondi. Vraz je bil namreč, kakor mi je sam rekel, bolj Hrvat, nego Slovenec. Napravim se tedaj precej drugi dan (13. junija) na kolodvor severne železnice. A kako se začudim, ko dobim namesto zahtevanega vožnjega listka odgovor, da se morem peljati samo do Kolina, ker je vožnja v Prago zaradi bombardiranja mesta zaprta! Zamišljen in osupnjen korakam v mesto nazaj. Po dolgem premišljevanju sklenem, ker se mi je vsled očetovega povelja posrečilo, da sem o pravem času odšel iz Prage, še drugemu delu povelja zadostiti in se vrniti v domovino. Izročil sem Juriju Jenku, skoraj jedinemu slovenskemu dijaku, ki je še ostal na Dunaju, svoje upravniške posle pri "Sloveniji" in sem zapustil Dunaj. Vstopim pri mestni in deželni sodnji v Ljubljani v službo kot pravniški praktikant, in s tem zaključim idealni del svojega življenja." (Globočnik 1898: 14-15)

Od leta 1849 je Globočnik v raznih krajih opravljal funkcije upravnega uradnika: v Ljubljani, Kranju, Vipavi, Osjeku, Stubici, Čakovcu in Postojni. Pomembno vlogo je igral leta 1860 v Čakovcu, kjer se je zavzemal, da se Medjimurje ne bi priključilo Ogrski, ampak bi ostalo v okviru hrvaške uprave. Prizadevanja zaradi nemoči hrvaških politikov niso uspela in Globočnik je moral zapustiti Čakovec¹. Izredno plodovito je bilo njegovo delovanje v Postojni, kjer je bil od leta 1863 do 1885 okrajni glavar. Njegove zasluge so vidne predvsem na področju šolstva in urejanja Postojnske jame. Kot okrajnemu glavarju mu je namreč pripadlo mesto predsednika Jamske komisije, v okviru katere je kmalu začel z intenzivnim urejanjem jame in vzpodbujanjem jamskega turizma. Le leto po svojem prihodu v Postojno, na binkoštni ponedeljek 1864, je dal jamo prvič razsvetliti s petrolejkami in lučmi s solarnimi oljenkami. Na njegovo pobudo so po jami urejali pešpoti, vhod pa zaprli z mogočnimi kovanimi železnimi vrati. Začeli so z živahno propagando jamskega turizma. Pri Jamski komisiji so izdelali reklamne letake, ki so jih izobesili po vseh večjih avstrijskih kolodvorih, jamo so predstavljali na mednarodnih industrijskih razstavah, prodajali so celo spominke iz Postojnske jame. Na ta način se je obisk jame povečeval. Ker pa je bila pot do znamenite jamske Kalvarije dolga in za starejše ljudi naporna, je Globočnik prišel na idejo, da bi od vhoda do vznožja Kalvarije speljali jamsko železnico. Tako se je leta 1872 dogodilo odprtje ene prvih jamskih železnic na svetu. Da bi bil dostop do jame udobnejši, je dal Globočnik pred vhodom v jamo urediti park in cesto z drevoredom, ki je vodila iz mesta proti jami. Ko pa se je v svetu začela širiti električna napeljava, je takoj začel snovati načrte za električno razsvetlavo jame. Leta 1884 je bila instalacija končana, s čimer je bila, kakor meni dr.

¹Spomine na dogodke v Čakovcu Globočnik podrobno opisuje v članku z naslovom "Zgodovinski spominek iz Medjimurja," objavljenem v *Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko*, letnik VIII, št.5, 1898.

France Habe, postavljena prva električna napeljava na Kranjskem in prva na svetu v podzemlju. Leta 1884 je Globočnik preprečil, da bi dali jamo v najem tujim zasebnikom, ki jih je zamikalo, da bi svoj kapital vložili v turistično privlačno in perspektivno jamo. Kot izredno narodno zaveden človek, je dal v jami odstraniti nemške tablice z napisi in jih nadomestiti s trijezičnimi, slovensko-nemško-italijanskimi. Poleg zasluga pri urejanju jame je Globočnik močno podpiral razvoj šolstva in vzpodbujal narodno prebujanje. Po njegovem prizadevanju je bilo v postojnskem okrajnem glavarstvu ustanovljenih več šol. Zaradi vseh teh zaslug za kraj ga je po odhodu na drugo delovno mesto postojnska občina izvolila za častnega občana. (Habe 1979: 177-181)

Ves ta čas je Globočnik pisal znanstvene razprave s področja prava in zgodovine. Raziskoval je pravno in upravno zgodovino Kranjske, ureditev občin, avstrijske zakone in uredbe². Napisal je mnogo pravnih spisov in nasvetov. Njegovo najpomembnejše delo s področja zgodovine je kronika njegovega rojstnega kraja Železnikov z naslovom *Geschichtlich-statistischer Überblick des Bergortes Eisnern*. V prvem delu kronike je podal zgodovinski in topografsko-statistični opis Železnikov, v drugem pa je objavil prepise listin z letnicami od 1348 do 1858, ki govorijo o zgodovinskih dogodkih v Železnikih. Listine je našel v arhivu loškega gospostva in vicedomskem arhivu v Ljubljani. V poznejših letih se je ukvarjal z zgodovino plemstva na Slovenskem. Na podlagi arhivskih virov je sestavil seznam vseh kranjskih plemičev z navedbo letnice, ko jim je bilo dodeljeno plemstvo. Kot konservator centralne komisije na

²Znanstvena dela A. Globočnika s področja prava:

Tabellarische Übersicht der Militärbefreiungstitel. V: *Verhandlungen in Mitteilungen der juridischen Gesellschaft*, 1862.

Das landesfürstliche Wald-Reservatrecht in Krain in seiner historischen Entwicklung. V: *Verhandlungen in Mitteilungen der juridischen Gesellschaft*, 1862.

Der Wirkungskreis der Gemeinde und ihrer Vertreter nach dem neuen Gemeindegesetze, 1867. (Izšlo hkrati s prevodom v slovenščino Frana Levstika pod naslovom *Oblast in opravki*.)

Allgemeines Repertorium der Gesetze und Verordnungen aus allen Fächern, 1877 (ponatis 1882 in 1893 z naslovom *Index der ältern und neuen österreichischen Gesetze und Verordnungen*).

Leidfaden für Gemeinde Vorsteher, 1878. (V slovenščino prevedel Fran Levstik pod naslovom *Nauk slovenskim županom* leta 1880)

Einige Worte über Haupt- oder Großgemeinden. V: *Laibacher Zeitung* 27-30, 1879.

Zur Frage der Strafumwandlung im politischen Strafverfahren. V: *Österreichische Zeitschrift für Verwaltung*, 1880.

Zum Schuze der auf Huben haftenden öffentlichen Leistungen. V: *Österreichische Zeitschrift für Verwaltung*, 1882

Zur Reform unserer Gemeindegesetzgebung, Ljubljana, 1883.

Zur Frage der bäuerlichen Heimstätten. V: *Laibacher Zeitung*, 1884.

Entwicklung des Verwaltungs- und Gerichtswesens in Krain. V: *Laibacher Zeitung*, 1888.

Instancije v občinskih zadevah kranjskih. V: *Slovenski pravnik*, 1888.

Pravne stopnje in njih roki v upravnem postopanju. V: *Slovenski pravnik*, 1890.

Vkupnost v javnem in zasebnem pravu. V: *Slovenski pravnik*, 1890.

Übersicht der Verwaltungs- und Rechtsgeschichte des Landes Krain, 1893.

Dunaju je po njenem naročilu narisal arheološki zemljevid Kranjske, ki je bil leta 1889 priložen reviji *Mittheilungen der Musealvereines*. Izredno ga je veselila numizmatika. Sad njegovih dolgoletnih numizmatičnih študij je knjiga z naslovom *Geschichtliche Übersicht des österreichischen Geld- und Münzwesens*, v kateri podaja pregled avstro-ogrškega denarja in novcev od srednjega veka do vpeljave kron.³ Za svoje obsežno znanstveno delo, ki se mu je posvečal do visoke starosti, je bil leta 1894 odlikovan z veliko zlato kolajno, okrašeno s cesarjevo podobo in njegovim geslom.

Od l. 1861 je bil Globočnik dejaven član *Juristische Gesellschaft in Laibach* in *Historischer Verein für Krain*. Ko je bil leta 1885 premeščen iz Postojne v Ljubljano je začel aktivno delovati tudi v že nekaj let mirujočem *Muzejskem društvu za Kranjsko*. Društvo se je tega leta spojilo s *Historischer Verein für Krain*, leta 1888 pa je dobilo novo vodstvo. Globočnik je postal namestnik predsednika, leto kasneje pa je bil izvoljen za predsednika društva. V času Globočnikovega predsedovanja so se v društvu vrstili redni mesečni sestanki z znanstvenimi predavanji in debatami. Ko je leta 1891 zaradi odhoda na Dunaj odstopil z mesta predsednika, ga je društvo izvolilo za svojega častnega člana. (Pajk 1912:153)

Leta 1890 je Globočnik stopil v pokoj in ob tej priložnosti mu je cesar v priznanje zvestega in zglednega službovanja podelil plemstvo. Po Selški Sori, ki teče skozi njegov rojstni kraj, si je izbral ime "Sorodolski".

Leta 1891 ga je katoliška narodna stranka na Gorenjskem in Notranjskem z veliko večino izvolila za poslanca gorenjskih in notranjskih mest in trgov v državni zbor na Dunaju. Od tedaj je živel pri svojem sinu Vladimirju Globočniku, prav tako pravniku in upravnem uradniku, na Dunaju. O njegovem domovanju na Dunaju je Milan Pajk ob njegovi smrti zapisal: "*Pred 14. leti sem obiskal pokojnega Globočnika v njegovem tuskulu v Johannesgasse na Dunaju. Sprejel me je zelo prijazno in mi razkazoval svojo dragoceno zbirko novcev, bogato knjižnico, ki je bila po tvarini sestavno urejena, razne listine in zapiske ter nežne spomine izza mladih let. Ta mali muzej je kazal vso njegovo globoko ljubezen do rodne zemlje in njene zgodovine, vso iskreno vdanost do pokojnih prednikov in svojcev.*" (Pajk 1912: 154) Leta 1912 je umrl, star 87 let. Njegovi posmrtni ostanki so bili preneseni v Postojno, kjer so bili pokopani njegova žena Nina

³Znanstvena dela A. Globočnika s področja zgodovine:

Geschichtlich-statistischer Überblick des Bergortes Eisern. V: *Mittheilungen des historischen Vereins für Krain*, 1867.

Arheologični zemljevid Kranjske. V: *Mittheilungen des Musealvereines*, 1889.

Geschichtliche Übersicht des österreichischen Geld- und Münzwesens, 1897.

Österreichs statistisch-historische Entwicklung, Dunaj 1897.

Der Adel in Krain. V: *Mittheilungen des Musealvereines*, 1899.

Wiener Jahreskronik von den ältesten Zeit bis auf die Gegenwart, Dunaj, 1899, 1902.

in otroka Rudolf in Emilija, ki so v mladih letih umrli. Pogreb v Postojni je bil slovesen, udeležilo se ga je izredno veliko število ljudi, kar priča o tem, kako priljubljen je bil med Postojnčani. *Slovenec* je poročal o tem izjemnem pogrebu: *“Ker so mu pokopani žena Nina in otroci Rudolf in Emilija, so pripeljali v torek zjutraj s poštnim vlakom tudi njegovo truplo na postojnsko železniško postajo, odkoder se je vršil ob 11. uri dopoldne pogrebni sprevod. Vrsta pogrebcev je bila tako dolga, kakršne še Postojna ni videla. V mestu so vibrale črne zastave, gorele svetilke, prodajalnice so bile zaprte in ljudstva ob straneh toliko, da se sme reči, da je bilo vse mesto na nogah. Sprevod je vodil postojnski dekan Erzar v črnem pluvijalu z azistenco. Pred mrličem so stopali šolski otroci deške in dekliske šole ter učenci meščanske šole z učiteljstvom, razna društva, jamska godba in nosilci vencev, za mrličem pa sin dr. Vladimir s sorodniki, dvorni svetnik Kliment, finančni nadsvetnik Avian, vladni svetnik Detela, deželni šolski nadzornik Levec, poslanec dekan Lavrenčič kot zastopnik S. L. S., dr. Danilo Majaron za “Slov. pravnika”, cesarski svetnik Šavnik, nadinžiner Žužek, vsi politiški, sodni in drugi uradniki, na čelu jim okrajni glavar dr. Pilshofer in sodni svetnik dr. Doljan, mestni župan Pikel z občinskimi odborniki in jamskim odborom, mnogo županov in drugih odličnjakov. Dolga je bila posebno vrsta odličnih dam, vsem na čelu soproga deželnega glavarja dr. Šušteršiča. (Slovenec 1912: 2-3)*

::LITERATURA

- Cankar, Izidor in dr. (1926).** *Slovenski biografski leksikon* 1, št. 2. Ljubljana: Zadržna gospodarska banka.
- Cafuta, Lojze (1991).** Od kdaj in kakšna slovenska zastava. *Nedeljski dnevnik*. 31. marec, str. 8.
- Dom in svet** (avtor neimenovan) (1912). Anton Globočnik pl. Sorodolski. *Dom in svet* 15, št. 6: str. 237.
- Globočnik, Anton in Martin Semrajc (1848).** Mili bratje Slovenci! V imenu Slovencev na Dunaji. *Novice*. 12. april, str. 60.
- Globočnik pl. Sorodolski, Anton (1898) K petdesetletnici slovenske narodne zavesti. V spomin na leto 1848. *Izvestja muzejskega društva za Kranjsko* 8, št. 1, str. 1-15.
- Globočnik pl. Sorodolski, Anton (1898).** Zgodovinski spominek iz Medjimurja. *Izvestja muzejskega društva za Kranjsko* 8, št. 5, str. 145-152.
- Globočnik, Anton (1999).** *Železniki: rudarski in fužinarski kraj: zgodovinsko-statistični oris v regestah*. Dražgoše: Pan.
- Habe, France (1979).** Anton Globočnik, narodni buditelj in pionir jamskega turizma. *Loški razgledi* 26, str. 177-181.
- Melik, Vasilij (2002).** *Slovenci 1848 – 1918. Razprave in članki*. Maribor: Litera
- Pajk, Milan (1912).** Anton Globočnik pl. Sorodolski, *Carniola* 3, št. 2, str. 150-154.
- Slovenski pravnik* (avtor neimenovan) (1912). Anton Globočnik pl. Sorodolski, *Slovenski pravnik* 18, št. 3: str. 89-90.
- Slovenec** (avtor neimenovan) (1912). Vladni svetnik Anton Globočnik pl. Sorodolski, *Slovenec*, št. 56: str. 2-3.
- Triler, Marjana (1979).** Znanstveni in turistični mejniki postojnskega podzemlja. *Delo*, 3. november, str. 23.
- Trojar, Valerija (2005).** Anton Globočnik pl. Sorodolski. V: *Železne niti*, št. 2, str. 113-116.
- Zupanc, Ciril (1996).** Dr. Anton Globočnik pl. Sorodolski. V: *Primorska srečanja*, št. 188, str. 835-838.